

Utrikesdepartementet
Enheten global agenda, Bankgruppen

Strategi för Sveriges samarbete med Internationella jordbruksutvecklingsfonden IFAD 2021-2024

1. Strategins omfattning

Denna strategi ska ligga till grund för svenskt samarbete med Internationella jordbruksutvecklingsfonden, IFAD, för perioden 2021–2024. Den fastställer mål, prioriteringar och arbetsformer. Strategin är styrande för Regeringskansliet och för berörda utlandsmyndigheter. Det stöd som förmedlas av Sida och andra myndigheter genom multilaterala organisationer, det så kallade multi-bi-stödet, ska stå i samklang med svenska prioriteringar och förhållningssätt visavi de multilaterala organisationerna.

Övergripande styrning av genomförande och uppföljning av verksamheten framgår i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (UD2017/21053/IU).

2. Organisationens uppdrag och verksamhet

IFAD har som mandat att skapa möjligheter för män och kvinnor, flickor och pojkar, som lever i fattigdom på landsbygden att ta sig ur fattigdom samt att bidra till förbättrad global livsmedelsförsörjning och nutrition.

Organisationens övergripande mål anges i IFAD:s strategiska ramverk för 2016-2025 och är i) öka produktionskapaciteten för människor på landsbygden, ii) förbättra marknadstillgången för människor som lever i fattigdom samt iii) stärka den miljömässiga hållbarheten och motståndskraften av ekonomiska aktiviteter på landsbygden. Målen uppnås genom att IFAD, som kompletterar andra FN-organ och utvecklingsbanker, främst FAO, UNDP och Världsbanksgruppen, tillhandahåller förmånliga finanseringsverktyg till regeringar. Verksamheten riktas mot småskaligt

jordbruk och grupper i utanförskap, och genomförs framförallt i särskilt fattigdomsdrabbade områden. IFAD:s främsta målgrupp är kvinnliga småbrukare som lever i fattigdom på landsbygden i de minst utvecklade länderna.

Regeringskansliet har inför framtagandet av strategin gjort en bedömning av IFAD:s relevans mot svenska biståndspolitiska mål samt av dess resultat och måluppfyllelse. I denna konstaterats att IFAD bidrar väl till genomförandet av Parisavtalet om klimat och Agenda 2030, i synnerhet till mål 1 om att utrota fattigdom då cirka 80 procent av världens fattiga bor på landsbygden. Vidare bidrar IFAD särskilt till uppfyllandet av mål 2 om att utrota hunger genom att arbeta för förbättrad produktion och stärkt motståndskraft för småbrukare på landsbygden som producerar drygt 80 procent av världens livsmedel.

3. Svensk inriktning och ämnesmässiga prioriteringar

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck (prop. 2013/14:1, utg.omr.7, bet. 2013/14: UU2). Utvecklingssamarbetet utgör en del av Sveriges genomförande av Agenda 2030 (prop 2019/20:188) och ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.. Det övergripande målet för Sveriges samarbete med IFAD är att fondens arbete för fattigdomsbekämpning och tryggad livsmedelsförsörjning på landsbygden ska bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling. Sveriges samarbete med IFAD skall också systematiskt beakta ett miljö- och klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv, liksom ett konfliktperspektiv. Samarbetet med IFAD ska vidare vägledas av policyramverket för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (Skr. 2016/17:60).

Strategin utgår från IFAD:s mandat och strategiska styrdokument. Sverige ska genom dialog, påverkansarbete och finansiella bidrag verka för att IFAD uppfyller sitt övergripande uppdrag och genomför sin strategiska plan.

Sverige ska inom ramen för det löpande stödet till IFAD särskilt verka för och följa upp:

3.1 Ökad jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor och unga lantbrukare

- Stärkt och fördjupad integrering av jämställdhet i IFAD:s verksamhet utifrån IFAD:s tydliga mandat och mervärde. Resultaten av jämställdhetsintegrering bör stärkas genom att säkerställa tillräcklig kapacitet genom expertis och resursallokering, i form av budgetutrymme. Kontinuerlig dialog med relevanta ministerier i verksamhetsländerna bör föras genom ett projekts livslängd för att säkerställa ökad jämställdhet i praktiken.
- Ökat arbete för att stärka flickors och kvinnors ekonomiska egenmakt, bland annat genom att öka tillgången till finansiella tjänster för kvinnor på landsbygden, främja kvinnors landrättigheter samt genom att öka antalet kvinnor på landsbygden som utbildas i livsmedelsproduktion och entreprenörskap.
- Verka för att alla program inom IFAD säkerställer likvärdiga förutsättningar för kvinnor och män, flickor och pojkar, i förberedelser, implementering, uppföljning och utvärdering. Detta förutsätter att all individbaserad datainsamling är könsuppdelad, när detta är möjligt.

3.2 Stärkt motståndskraft mot klimatförändringar, minskad klimatpåverkan, ökad biologisk mångfald och hållbar förvaltning av naturresurser

- Stärkt motståndskraft mot klimatförändringar och naturkatastrofer för lantbrukare genom att IFAD ökar investeringarna i såväl teknik för styrning och förvaltning av klimatkänsliga naturresurser som i anpassningsåtgärder och åtgärder för minskad klimatpåverkan. IFAD bör även stärka klimatperspektiven i sina riskanalyser inför investeringar så att IFAD:s investeringar bidrar till att öka motståndskraften mot klimatförändringar och till ett hållbart lantbruk med minskad klimatpåverkan.
- Verka för att IFAD:s arbete för tryggad livsmedelsförsörjning ligger i linje med Parisavtalets målsättningar och således inte innehåller stöd till fossil verksamhet.

- Stärkt integrering av biologisk mångfald i hela fondens verksamhet. Den särskilda satsningen på biologisk mångfald bör fokusera på biodiversitet i jordbruket. Satsningen bör även betrakta biologisk mångfald, inklusive återställande av ekosystem, som en viktig del av livsmedelsförsörjning.
- Stärkt kompetens och tillräckliga resurser hos personalen för att på ett ändamålsenligt sätt bedriva arbetet med hållbar hantering av naturresurser.
- Förtydligad integrering av anpassning till klimatförändringar och minimering av negativ klimatpåverkan i alla IFAD:s landstrategier.

3.3 Stärkt jämlikhet och tydligare synergier i arbetet med en tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition

- Ökat arbete för att stärka unga lantbrukares framtidsutsikter och framtidstro, genom att förbättra förutsättningarna för unga lantbrukare genom att stärka lokala produktionsnätverk och värdekedjor på landsbygden, skydda naturresurser för framtida generationer och öka digitaliseringen och tillgången till informations- och kommunikationsteknik för kvinnor och män på landsbygden.
- Stärkt fokus på hur IFAD:s stöd till småskaligt jordbruk bidrar till en tryggad global livsmedelsförsörjning genom att kopplingen mellan småbrukare och tryggad livsmedelsförsörjning synliggörs.
- Ökad och inkluderande produktion i jordbruket genom att IFAD verkar för en effektivisering av jordbruksprocesser som också tar hänsyn till såväl social, ekonomisk som miljömässig hållbarhet.
- Ökade och stärkta synergier mellan utvecklings- och humanitärt bistånd. IFAD:s finansiering till regeringar för att lyfta män och kvinnor på landsbygden ur fattigdom bör i största möjliga mån komplettera humanitära insatser från andra aktörer.
- Stärkt koppling mellan tryggad livsmedelsförsörjning och förebyggande av konflikter inom ramen för IFAD:s befintliga mandat. IFAD bör bidra till att utveckla jordbruk och värdekedjor så att människor på landsbygden har en stabil tillgång till livsmedel, helst

egenproducerade, vilket i sin tur bygger motståndskraft mot konflikter på såväl nationell- som på lokal nivå.

- Stärkt integrering av rättighetsperspektivet i IFAD:s verksamhet, genom att IFAD tar hänsyn till att de mest sårbara individerna och grupperna i sina investeringar.

4. Prioriteringar gällande inriktning på organisationens arbetssätt

I den organisationsbedömning som gjordes inför framtagandet av strategin bedömdes att organisationen på ett effektivt sätt bidrar till att skapa bättre ekonomiska förutsättningar för fattiga och småskaliga jordbrukare, samt till att trygga den globala livsmedelsförsörjningen. Organisationen styrs strategiskt utefter ett välutvecklat resultatramverk med åtföljande budget. IFAD har de senaste åren också genomfört ett antal större reformer, bl.a. i form av en uppdatering av IFAD:s skuld hållbarhetsramverk och nya likviditets- och kapitalkrav som förbättrar den långsiktiga finansiella hållbarheten. IFAD har också för avsikt att bredda sin kapitalbas genom att introducera marknadsupplånade resurser. IFAD har under 2020 också presenterat ett antal nya finansieringsmekanismer, däribland ASAP+¹ som ska stärka IFAD:s verksamhet i klimatfinansieringsarkitekturen.

Regeringen gör bedömningen att IFAD:s institutionella styrning, ansvarskrävande och system för att hantera korruption fungerar relativt väl. IFAD:s pågående arbete med personalpolitik, ledarskap och transparens bedöms också stärka organisationens interna funktion. IFAD bör dock förbättra kostnadseffektiviteten och hållbarheten i avslutade insatser då de positiva resultaten minskar efter avslutad insats. IFAD:s pågående decentraliseringsprocess bedöms bidra väl till detta, även om det är viktigt att arbetet ges tid för konsolidering. Det är också viktigt att IFAD balanserar verksamheten över länder och sektorer så att den inte sprids alltför tunt, trots att IFAD i egenskap av FN-organ fordras att samarbeta med vilket medlemsland som så önskar.

Med utgångspunkt i Regeringskansliets bedömning av IFAD:s och Sveriges förutsättningar att göra skillnad avser regeringen verka för följande vad gäller organisationens arbetssätt:

¹ ASAP+: Adaption for Smallholder Agricultural Program, syftar till att främja klimat och miljöfinansiering till småskaligt jordbruk.

- Att IFAD:s arbetssätt ska präglas av en tvärvetenskaplig analys så att kopplingen mellan ökad jämställdhet och kvinnors egenmakt, stärkt motståndskraft mot klimatförändringar, ökad biologisk mångfald samt tryggad livsmedelsförsörjning är tydlig. Fokus på dessa områden kommer ge möjligheter för kvinnor och män på landsbygden att ta sig ur fattigdom och bidra till globalt förbättrad livsmedelsförsörjning och nutrition.
- Att IFAD ökar sin verksamhet i de allra fattigaste och mest otillgängliga områdena, utan att äventyra organisationens långsiktiga finansiella hållbarhet. Att IFAD förtydligar sin roll i medelinkomstländer, särskilt i relation till organisationens avsikt att introducera marknadsupplåning.
- Att IFAD antar ett mer systematiskt förhållningssätt i sviktande stater med syfte att uppnå kvalitativa utvecklingsresultat och långsiktig hållbarhet –samma nivå i dessa länder som i övriga samarbetsländer.
- Att IFAD ökar sin biståndseffektivitet och samtidigt verkar för ökad fältnärvaro i enlighet med reformen av FN:s utvecklingssystem, förbättrad kvalitet i insatserna och långsiktig hållbarhet i projekt.
- Att IFAD prioriterar att konsolidera arbetet med den reformagenda i form av t.ex. decentralisering av personal och marknadsupplåning som initierats de senaste åren.
- Att IFAD, så långt det är möjligt, stärker och fördjupar sitt samarbete med andra offentliga och privata aktörer i och utanför FN-systemet för att undvika dubbelarbete och minska transaktionskostnader. Att IFAD verkar för stärkta synergier med de andra Rombaserade FN-organen FAO och WFP.
- Att IFAD utvecklar sitt arbete med nya och innovativa finansieringsformer för att bredda kapitalbasen.
- Att IFAD genomför redan antagna åtaganden för att minimera sexuella trakasserier och övergrepp i verksamheten, samt om behov uppstår stärker åtagandena ytterligare.

- Att IFAD verkar för att kärnstöd fortsätter vara den viktigaste källan till finansiering i IFAD:s verksamhet

5. Påverkansarbete och former för samverkan

Regeringen ska aktivt verka för att få genomslag för ovan angivna prioriteringar, bl.a. genom att:

- Fokusera styrelsearbetet på policyer och riktlinjer samt på årsbudget och arbetsprogram i nära relation med andra likasinnade givarländer. Aktivt bevaka frågan om fondens långsiktiga finansiella hållbarhet och eventuell marknadsupplåning av IFAD.
- Verka för att det svenska kärnstödet till IFAD synliggörs i organisationens operativa arbete.
- Verka för ett ökat antal svenskar i IFAD främst genom anställningar eller t.ex. sekonderingar.
- Som styrelsemedlem delta i formella och informella konsultationer och driva svenska prioriteringar i relevanta sammanhang.
- Genomföra bilaterala konsultationer med IFAD:s ledning och bevaka möjligheten till resor eller andra gemensamma initiativ för den svenska politiska ledningen och IFAD:s ledning. Vid behov kan andra likasinnade medlemsländer ingå.
- Respektera Lista A-samordningen². Sverige skall dock värna sin rättighet och skyldighet att som styrelsemedlem göra sin egen röst hörd.

Utrikesdepartementet har det huvudsakliga ansvaret för Sveriges relationer med IFAD. För att säkerställa ett strategiskt, samstämmigt och effektivt påverkansarbete ska ett nära samarbete och informationsutbyte ske med berörda myndigheter, i synnerhet med Sida och ambassaden i Rom. Samarbetet genomförs genom löpande kontakter.

² Medlemsländerna i IFAD är indelade i tre olika grupper: Lista A (främst givarländer), Lista B (främst medelinkomst givarländer) samt Lista C (främst mottagarländer).

Organisationssamråd med berörda aktörer ska hållas en gång per år med syfte att dela erfarenheter från samarbete och dialog och stärka samfällt och strategiskt agerande. Organisationssamråden sammankallas av Utrikesdepartementet.

6. Uppföljning

Resultatuppföljning sker mot IFAD:s strategiska plan och åtföljande resultatramverk, genom dess årsrapport, utvärderingar och liknande samt Regeringskansliets och utlandsmyndigheternas löpande bevakning av organisationens verksamhet. Svenska prioriteringar som anges i denna strategi samt nedan identifierade risker bevakas särskilt:

- IFAD:s långsiktiga finansiella kapacitet i ljuset av minskade biståndsbudgetar och ökad konkurrens om icke-öronmärkt kärnstöd.
- IFAD:s arbete med att i ordinarie påfyllnadsförhandlingsprocesser attrahera tillräckliga icke-öronmärkta kärnstöd från givarländerna.

Resultat och Sveriges bedömning av måluppfyllelse sammanfattas i underlags-PM för nästkommande påfyllnadsperiod.

Uppföljningen av organisationens verksamhet och resultat ska användas för den löpande styrningen av organisationen, resultatredovisning samt nästkommande organisationsbedömning.